

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Praktické postřehy ohledně autorskoprávních licenčních doložek ve smlouvách o dílo

Doložky týkající se možnosti užití díla, které je jako celek či částečně chráněno právem duševního vlastnictví, resp. specificky autorským zákonem[1], jsou běžnou součástí smluv o dílo. Smluvní strany a zejména pak objednatelé ve většině případů nespolehnají na obecnou právní úpravu[2] a upraví vzájemná práva a povinnosti výslovně a podrobně. Z povahy věci zejména v případech, kdy autorskoprávní rozměr je v rámci díla zcela zásadní.

Poznatky z praxe

Chybou, kterou jsme opakovaně ve smlouvách o dílo zaznamenali, je nekritické převzetí common law vzorů i v případě smluv řídicích se českým právem, a to zejména v otázce ne/převoditelnosti (ve smyslu ne/zcizitelnosti) výlučných autorských majetkových práv. V této souvislosti je třeba mít vždy na paměti, že dle současného konceptu autorského práva v ČR nejsou převoditelná nejen výlučná osobnostní práva autora[3], ale ani autorova výlučná majetková práva.[4]

Pokud tak ve smlouvě o dílo řídicí se českým právem narazíme na ustanovení, na jehož základě má dojít k převodu osobnostních či majetkových práv autora na objednatele, je dobré podrobit tento článek podrobné revizi a zhodnotit, zda je v souladu s českým právem. Ve většině případů je závěrem takové revize zjištění, že převod možný není a jedinou zákonem předvídanou cestou, aby objednatel mohl autorské dílo užívat v požadovaném rozsahu, je získání oprávnění k výkonu příslušného majetkového práva prostřednictvím udělení licence[5]. Důsledkem poskytnutí licence není zánik majetkového práva autora, ale pouze povinnost autora strpět zásah do příslušného majetkového práva ze strany objednatele v dohodnutém rozsahu.[6]

Obsah autorskoprávních licenčních doložek

Obsah autorskoprávních licenčních doložek ve smlouvách o dílo je samozřejmě velmi různorodý a odráží ve většině případů vyjednávací sílu té které smluvní strany. Pokud bychom měli stručně shrnout ustanovení, na která lze ve smlouvách o dílo často narazit, jednalo by se zejména o následující:

1) prohlášení zhotovitele, že

- je ve vztahu k dílu oprávněn vykonávat příslušná majetková autorská práva;
- při zhotovování díla neporušil žádné právo z duševního vlastnictví jakékoliv třetí osob;
- on sám ani jakákoli třetí osoba nejsou oprávněni vykonávat k dílu či jeho části majetková autorská práva či jakákoli jiná práva, která by bránila či jakkoli omezovala objednatele při výkonu vymezených majetkových autorských práv k dílu.

2) vymezení samotné licence, a to ve vztahu k:

- její ne/výhradnosti;
- její časové, věcné a místní ne/omezenosti;
- způsobům užití díla včetně případného práva (i) licenci nevyužít, (ii) užit dílo samostatně

- či ve spojení s jinými díly, (iii) zasahovat do díla, měnit ho či upravovat včetně práva spojit dílo s jiným dílem, (iv) vytvářet kopie díla a dílo dále rozmnožovat, (v) ne/udělit úplatně či bezúplatně podlicenci ne/omezenému okruhu třetích osob, atd.;
- možnosti požádat v případě, kdy to umožňuje podstata díla, o ochranu prostřednictvím některého z průmyslových práv;
 - povinnosti licenci ne/využít.

3) úpravu odměny za licenci či případnou bezúplatnost udělené licence; a

4) výslovné řešení otázek souvisejících s tzv. zaměstnaneckými díly včetně případného oprávnění postoupit licenci na třetí osobu.[7]

Závěrem

Z uvedeného stručného výčtu ustanovení, která bývají obsahem autorskoprávních licenčních doložek ve smlouvách o dílo je zřejmé, že autorskoprávní aspekty díla vyžadují pozornost smluvních stran a není vhodné spolehnout se pouze na obecnou právní úpravu, jejíž použití může být v konkrétním případě zcela nedostatečné a nezohledňující cíle smluvních stran.

JUDr. Jiří Kokeš, Ph.D.,
vedoucí advokát

AegisLaw

[Aegis Law, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Jungmannova 26/15
110 00 Praha 1

Tel: +420 777 577 562
e-mail: office@aeigislaw.cz

[1] Zákon č. [121/2000](#) Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“ či „AZ“).

[2] Dle § 61 odst. 1 AZ platí, že je-li dílo vytvořeno autorem na základě smlouvy o dílo, poskytl autor licenci objednateli k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li dohodnuto jinak.

[3] Viz § 11 AZ.

[4] Viz § 12 odst. 1 a § 26 odst. 1 AZ.

[5] Viz § 2358 a násl. zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[6] Viz § 12 odst. 2 AZ.

[7] Viz § 58 AZ.

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Reakce na článek: Komentář - smutná realita výmazů exekutorského zástavního práva z katastru nemovitostí](#)
- [Povinnost zajištění gramotnosti dle AI Aktu a její naplňování v praxi](#)